GAZETA KRAKOWSKA

Nro 76.

Z KRAKOWA DNIA 22 WRZESNIA 1813 Roku WE SRODE.

Z Warszawy d. 14 Września.

W dniu 11 Września podług nowego, a 30tym Serpnia podług dawnego ſtylu, kilkadziesiąt milijonow mieszkańcow Europy i Azyi berłu Rossyyskiemu podległych obchodziło Imieniny Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy Alexandra I. z uczuciami, iakie łaskawość i sprawiedliwość Jego wzbudzaią. Uczeſtnikami wynurzenia tych uczuć były niewątpliwie i te ludy, na ziemię których oręż tego Monarchy zawitał. W rzędzie ich mieści się i lud kraiu naszego, który nieomieszkał zapewne w dniu tym wynurzyć Mu tego, czego wymaga po nim sprawiedliwa wdzięczność za łaskawe z nim się obchodzenie. Stolica nasza Warszawa temże uczuciem przenikniona, obchodziła dzień ten uroczyście. Zrana po wszyſtkich iey kościołach było nabożeńſtwo i *Te Deum.* Przed południem, odbyły się modły w kaplicy Greckiey w przytomności Władz Rossyyskich i przy assyſtencyi woyska Rossyyskiego. Z tamtąd około 12tey przybyły też władze do Katedralnego kościoła naszego, gdzie połączone z naszemi, były na mszy wielkiey, mianey przez JW. JX. Biskupa Malinowskiego, i na *Te Deum.* Przeczytano tamże w ięzyku Rossyyskim krotki opis wypadkow woiennych na całey linii woysk sprzymierzonych. Pod czas całego obrzędu tego, gwardya narodowa miaſta Warszawy ſtała uszykowana w kościele pod bronią. Po nabożeńſtwie, władze kraiowe były z powinszowaniem u JW. Jenerał-Gubernatora Łańskoy, a o 5tey był u niego wielki obiad, na którym znaydowali się Urzędnicy woyskowi i Cywilni, a w czasie którego trzy toaſty, przy odgłosie muzyki za każdym, spełniono: 1) N. Cesarza Alexandra i N. Małżonki iego; — 2) Zwycięzkich woysk; 3 Pomyślności tego kraiu! — Wieczorem, całe miaſto, a mianowicie pałac, gdzie mieszka JW. Jenerał-Gubernator, Zamek, i inne gmachy publiczne, były oświecone.

Z Wrocławia d. 14 Września.

Cesarsko-Rossyyski Jenerał jazdy dowodca woyska Polskiego, Baron Bennigsen, wyiechał ſtąd dziś z swoim orszakiem do woyska swoiego.

Piąty Rapport Woyskowy.
Z Herrnhuth d. 10 *Września.*

Przednie straże woyska Szląskiego przebyły d. 1 Września Quels, d. 2 Neissę Woysko idzie za niemi. Nieprzyiaciel stał d. 3 nad Löbau i cofnął się d. 4 ku Bautzen. Hochkirch był od niego opuszczony, gdy zatrzymały się iego kolumny i na przednie nasze straże uderzyły. Widziano przechodzące woyska przez Bautzen, a jeńcy powiadali, że Cesarz Napoleon nadciągnął z znacznemi posiłkami. Pokazało się wiele jazdy, a w wieczor d. 4 nadeszło potwierdzenie, że Cesarz nadszedł z swoiemi gwardyami. Jenerał naczelny cofnął przodem idący korpus pod Jenerałem Wasilczykowem za Löbau, skupił woysko po niżey Landskrony, i oczekiwał czyli pokażę się nieprzyiaciel dla przyięcia pobitego swoiego woyska, lub będzie chciał bitwę stoczyć.

D. 5 Września rozwinął nieprzyiaciel przed Raichenbachem znaczną siłę i uderzył żywo na stoiący tam korpus. Jenerał naczelny nie uznał zadogodne wdać się tu z nim w bitwę; rozkazał woysku cofnąć się za Neissę i Quels, zostawiwszy na prawem brzegu Neissy korpus woyska, dla uważania czyli nieprzyiaciel pomknie się daley ku Szląskowi. Im daley od Drezna byłby odciągniony, tem ważnieysze byłyby działania wielkiego woyska Czeskiego.

Nadaremnie oczekiwało woysko Szląskie d. 6 i 7 Września, że nieprzyiaciel przeydzie za Neissę. Uznał, że niebezpieczne iest iego położenie, a Cesarz Napoleon wrocił d. 7 z posiłkami, które nad Neissę przyprowadził, do Drezna.

Rossyyski Xże Madelow, Pułkownicy Rachumow i Figner, Pruscy Majorowie Falckenhausen i Boltenstern krążyli z lekim woyskiem w tyle nieprzyiaciela i zadawali mu klęski. D. 2 Września pierwszy zabrał w Wurschen nieprzyiacielski bataliion, składaiący się z pułkownika 5 kapitanow, 18 porucznikow, 2 adjutantow i 677 żołnierzy. D. 4 uderzył tenże pod Bischowswerda na 500tną zasłonę wielkiego transportu ammunicyi, zabrał ią w niewolą i przeszło 100 wozow wysadził na powietrze. Major Falckenhausen podszedł d. 1 Września w tyle nieprzyiaciela posterunek, składaiący się z artyleryi, piechoty i jazdy, który rozproszył, zabrał jeńcow i 1 działo.

D. 8 Września rozpoczęło woysko Szląskie na nowo poruszenie. Jenerał Hrabia St. Priest przeszedł pod Ostritz za Neissę. Korpus Hrabiego Langerona poszedł d. 9 za nim. Podług rozporządzenia Jenerał porucznik Hrabia St. Priest miał nagle uderzyć na Korbau, Hrabia Langeron miał go wspierać, gdy tymczasem korpus Jorka miał na stoiący pod Görlitz nieprzyiacielski korpus od Landskrony z boku i z tyłu natrzeć i od Raihenbachu go oderznąć.

Jenerał Hrabia St. Priest uderzył na korpus Polski, który skupił się pod Löbau, wyparł nieprzyiaciela z Mittel-Hartwigsdorf, Ebersdorff i Löbau. Ale attak przeciw korpusowi pod Görlitz nie mogł bydź uskuteczniony, ponieważ nieprzyiaciel poznawszy swoie niebezpieczeństwo, tak śpieszno się cofał, iż zaledwo dognać go mogły kozaki Jenerała Sackina.

Adjutant Xcia Poniatowskiego, iadący do Xcia Neufszatelskiego z doniesie-

niem o zaszłey rozprawie, zabrany w niewolą zostal. Dowiedzieliśmy się od niego, iż nieprzyiaciel miał z tey rozprawy do 23 officerow i 500 żołnierzy niezdatnych do boiu.

D. 10 Września cofał się nieprzyiaciel daley ku Bautzen. Przednia nasza straż osadziła Hochkirch, a kozacy snuią się około Bautzen.

Z Udine d. 20 Sierpnia.

(*Z Gazety Wrocławskiey.*)

Przed dwiema dniami nadeszła tu wiadomość, że Rossyanie d. 11 Sierpnia wielkiemu woysku wypowiedzieli rozeym, i że nieprzyiacielskie rozpoczęły się znowu kroki d. 17 b. m. W tey chwili dowiaduiemy się także, iż woyska Austryackie naruszyły d. 17 rano granice Illiryi, przebywszy w kilku kolumn Sawę i tym sposobem wydały razem woynę Francyi i Włochom. Odebraliśmy z Gorycyi następuiącą odezwę, którą Wicekról Włoski do woyska wydał:

"Zołnierze! Nowa woyna iest wydana, i woysko Włoskie iest powołane do dzielenia iey niebezpieczeństw i chwały; Woyskowa wasza karność i zapał iest dla mnie rękoymiią, że utrzymacie dawną sławę korpusu, do którego należycie. Gdy usiłowania naszego Cesarza były daremne (!) i Francya nie została ieszcze pokoiem udarowana, chcemy zatem przyłożyć się do zdobycia onego i okazać naszem nieprzyiaciołom iak prożne są ich nadzieie. Niebaczni! zamarzyło im się podzielić wielkie państwo i rozumieią, że iuż nie ma woyska na iego obronę. Zołnierze! pomyślmy z szlachetną wyniosłością, że nasz Monarcha, nasza oyczyzna, nasze familiie maią na nas zwrocone oczy, i każdy z nas sam z siebie dopełni swego obowiązku. W głowney kwaterze Gorycyi d. 20 Sierpnia 1813.

(Pod.) *Eugeniusz Napoleon.*

Z Berlina d. 7 Września.

Gazety tuteysze donoszą, iż gdy Jenerała Vandamme przyprowadzono do Cesarza Rossyyskiego, tak on do tego Monarchy przemówił: Niewola iest naywiększem nieszczęściem woiownika; moia tę mi przynosi pociechę, iż się dostałem w moc i pod opiekę W. C. Mości. Odpowiedział Cesarz: Mieć będziesz WPan moią opiekę. Zaprowadzą cię w mieysce, gdzie ci na niczem zbywać nie będzie, tylko na możności szkodzenia ludziom.

Monarcha ten dowiedziawszy się o zwycięztwie Jen: Blüchera przestał mu własny swoy order, na ręce Adjutanta iego.

List z okolicy Gdańska d. 31 Sierpnia.

„Od rozpoczęcia nieprzyiacielskich krokow, korpus oblegaiący Gdańsk, wierny zawsze raz przyiętemu systematowi, nie daie spokoyności osadzie ani we dnie, ani w nocy, przez co znagloną iest ciągle zostawać pod bronią. Cierpi ona wiele przez chorobę i uciekanie. Wnocy z 27 na 28my wzięto nieprzyiacielowi dwie reduty przy Ohra, ktore z ziemią zrownano. Poniosł on tam znaczną stratę. Następney nocy wydarto mu lasek, dosyć wielkiey wagi przy Langefuhr. — Jen: Rapp, niepamiętny na to, iż dowodca twierdzy nie powinien osłabiać osady przez niepotrzebne i zadalekie wycieczki; wziął przed się osobliwsze postanowienie uderzyć d. 29 na oblegaiący korpus z całą osadą, znacznie wzmocnioną przez uzbroienie części mieszkańcow, i z nay-

)2(

większą natarczywością wpadł na stanowisko przy Piezkendorf, gdzie z zimną krwią przyięty, wielką stratę poniosł. Gdy potem nieprzyiaciel ośmielił się zuchwale posunąć aż pod działa tego stanowiska, posłano zatem na lewy bok iego dwa bataliony milicyi Pruskiey i 4 szwadrony iazdy, które mu wielką zadały klęskę, a tey skutkiem był prędki i nieporządny odwrot. Widząc Jen: Rapp, że w tey ftronie nic wskórać nie może, uderzył na zabrany przez Rossyan nocy poprzedniey lasek, lecz tu więcey ieszcze ftracił, i ani piędzi ziemi nie zyskał. Poboiowisko okryte było trupami. Bitwa rozszerzyła się na całym przodzie wśrod tęgiego z dział ftrzelania, które od rana do poźney nocy trwało. Francuzi pięć razy zapamiętale na lasek uderzyli z bliska leżącego Langefurt, lecz zawsze byli odparci. Milicya Pruska okryła się w tych rozprawach wielką chwałą, a ważna ta walka, o którey szczegółow ieszcze oczekuiemy, przynosi naywiększy zaszczyt woysku Rossyysko-Pruskiemu. Utracił nieprzyiaciel, według powieści ieńcow, przeszło 40 officerow i 1200 żołnierzy. Nasza ftrata wynosi w dwoch tych dniach 328 zabitych i ranionych. Między temi 3 officerow zabitych, a 11 ranionych. — W nocy po tey bitwie nagabało nieprzyiaciela świeże woysko nasze, a zmordowane woysko iego przymuszone znowu było przepędzić noc całą pod bronią. — Dan w główney kwaterze w Jenkau przy Piezkendorf d. 31 Sierpnia.

List ze Szczecina d. 27 *Sierpnia.*

„Przeszłey środy mieliśmy tu okropny widok. Francuzi spalili Tarnoff, (przedmieście Szczecina, leżące przed bramą Berlińską.) Wszyftkie zapasy słomy i siana spłonęły. Pięknych posiadłości, przeszło 200,000 talarow wartuiących, iuż nie masz, bo syftema zniszczenia wszyftko zamieniło w puftynię.„

— *Dnia* 14. —

Piąty Biulletyn.

z Głowney kwatery Rodigke d. 4 *Września* 1813.

Królewicz Szwedzki przeniosł głowną kwaterę d. 30 z. m. do Buchholsz, d. 31 do Treuenbrietzen, a wczoray do Rodigke.

Luckau iest iednym z punktow na granicy Saskiey, który nieprzyiaciel przez cały ciąg rozeymu z naywiększą troskliwością utwierdzał. Zamyślał on dłużey się w niey utrzymywać, i niespodziewał się tak prędko nas tam uyrzeć. Przyięliśmy kapitulacyą tey twierdzy. Królewicz kazał obwarować okopami przyległą górę, nad czem 500 ludzi pracuie. Przedmieścia zoftaną zniesione, a tak osada w Luckau będzie się mogła bronić.

Gorzyfta okolica aż o kilka mil od Wittenberga, sprzyiała cofaniu nieprzyiaciela, przeszkadzaiąc działaniu lekkiey jazdy: z tem wszyftkiem był z rożnych swych ftanowisk wyparty. D. 30 z. m. Jenerał Winzingerode miał głowną kwaterę w Niemeck; Jenerał Bülow w Treuenbrietzen, a d. 1 b. m. w Frohnsdorf. D. 2 korpus tego Jenerała pomknął się do Schwabeck i Feldheim, a przednia ftraż iego ftanęła w Marzahne. Nieprzyiaciel obsadził Kropftädt, ale cofał się przez całą noc, a rowno ze świtem iego tylna ftraż zaczęła uftępować. Jenerał Borftell ścigał go aż do Thiesen. Nieprzyiaciel zaczął tego ftanowiska bronić potężnym o-

gnicm z dział i ręczney broni; ale placowki Jenerała Borstell utrzymały się poprzed wąwozami pod Köpping, o 1000 krokow od Thiesen; dywizya Pułkownika Kraft udała się na wzgorki Kropstadzkie, dla wspierania Jenerała Borstell.

W tymże czasie Jenerał Dobschütz opanował wzgórki przy mieście Zahne; związek iego z Jenerałem Borstell utrzymany został przez osadzenie Woltersdorf przez Maiora Beyer. Reszta korpusu Jenerała Bülow zaięła stanowiska pod Marzahne.

Oddział Pruski pod dowodztwem Pułkownika Kraft szczególniey się przyłożył do dobrego skutku rozprawy pod Gross-Beeren; a iego naczelnik przez swą nieustraszoność na zaletę zasłużył. Korpus Xcia Hessen Homburg rownież dzielnie przyłożył się do tych potyczek, a sam Xżę w każdem zdarzeniu dał niepospolite dowody męztwa i czynności.

Nieprzyiaciel party na lewym skrzydle przez Jenerałow Woronzowa, Orourka, i Czerniszewa, tentował kilka razy szczęścia od strony Coswig, lecz zawsze był ze stratą odparty. D. 3 Września Podpułkownik Zzbachow wysłany od Jenerała Woronzowa, dla zaięcia lasu pod Smilkendorffem, szczęśliwie dopełnił tego zlecenia; a gdy potem od czterykroć większey siły otoczony został, trzymał się dobrze i w dobrym porządku z nader małą stratą przerznął się przez nieprzyiaciela. Smilkendorff był znowu przez Jenerała Woronzowa osadzony.

Korpus Francuzki, który postąpił był do Schweryna, stał tam ieszcze d. 2. b. m. wysławszy dywizyą Duńską, do Gadebusch dla zabezpieczenia sobie tyłu. Jenerał Wallmoden wyruszył dnia 2go dla złączenia się z Jenerałem Wegesack w okolicah Warn i Neukloster. Jenerał Tettenborn nieprzestawał przecinać nieprzyiacielowi związkow iego, i napadać na iego straże przy Gadebusch, zabrał 40 wozow z żywnością i ammunicyą, wyciąwszy i rozproszywszy zasłonę.

Skutki zwycięztwa Jenerała Blüchera nad Katzbachem na dniu 26 Sierpnia odniesionego są nader ważne. Owocem tey rozprawy było iuż do 30 z. m. 14,000 jeńcow, 80 dział i 300 wozow ammunicyynych. Cała Dywizya Francuzka Jenerała Puthaud d. 29 wieczorem pod Löwenburgiem broń złożyła, procz 300 do 400 ludzi, którzy ratuiąc się, w Bobrę się rzucili. Jenerał Blücher miał d. 30 z. m. głowną kwaterę w Hölstein przy Löwenbergu i nieprzestawał iak nayżywiey ścigać nieprzyiaciela. Jenerał Benningsen d. 30 z. m. przybył ze swym korpusem do Wrocławia, a stamtąd do Lignicy, postępuiąc w tym samem kierunku za Jenerałem Blücherem.

Szosty Biulletyn

Z głowny kwatery Jüterbock d. 8 Września

Królewicz przeniosł głowną swoią kwaterę d. 4 b. m. do Rabenstein.

W chwili, gdy J. Królewiczowska Mość zaczął czynić poruszenia, dla udania się z woyskiem Rossyyskiem i Szwedzkiem do Rosslau w celu przebycia Elby i zwrocenia się ku Lipskowi, doniesiono mu, że nieprzyiaciel po udaniu iakoby chciał przeyść na lewy brzeg Elby, wrocił nagle do swych okopow przy Teuchel i Tragun z przodu Wittenberga.

Tak szybki zwrot kazał się domy-

ślać, że albo nieprzyiaciel chciał napaśdź na woysko sprzymierzone gdy zatrudnione będzie przeprawą za Elbę lub niespodzianie na Berlin uderzyć. Z tego więc względu Królewicz wstrzymał powszechne poruszenie do dnia następuiącego, wysławszy tym czasem 2 bataliony Szwedzki i Pruski pod dowodztwem Podpułkownika swego dobocznego Adiutanta Kollia do Rosslau, dla zgromadzenia tam materyałow do zbudowania mostu.

Ciągłe doniesienia placowek uwiadomiały, że nieprzyiaciel ciągnie ku Zahne. To przez oddział Jenerała Dobschitz od korpusu Jenerała Tauenzien osadzone mieysce, było d. 4 b. m. po południu od nader przemagaiącey siły nieprzyiacielskiey attakowane i z nieustraszonem męztwem utrzymane, a nieprzyiaciel po wielokrotnem nacieraniu odparty, pozostał w swych okopach przed Wittenbergiem.

Nazaiutrz odnowiono zostały przeciw Zahne z naywiększą zaciętością attaki.

Pomimo naydzielnieyszego odporu Jenerała Dobschütz mieysce to zdobyte zostało. Sęyda osadzona przez korpus Jenerała Tauenzien po uporczywey obronie ustąpić podobnież przemagaiącey sile musiała.

Doniesienia kraiowcow, placowek, i szpiegow uwiadomiały niewątpliwie, że nieprzyiaciel zmierzał ku Torgau.

Te doniesienia co godzina iedne po drugich następowały; iedno tylko dodało, że nieprzyiaciel ku Jüterbock zmierza.

Królewicz d. 6 b. m. o godz. 3 z rana wyruszył z Rabenstein, i skupił woyska Szwedzkie i Rossyyskie na wzgorzach przy Lobessen, czekaiąc na doniesienia od Jenerała Tauenzien, którego sądził za nadto ściśnionego, gdy odebrał od Jenerała Bülow wiadomość, że nieprzyiaciel całą siłą ciągnie do Jüterbock, i że ten Jenerał zupełnie iest oskrzydlony.

Natychmiast [illegible] Królewicz natrzeć na nieprzyiaciela z bokow i z tyłu, uprzedzaiąc, nim Jenerał Tauenzien broniący okolic tego miasta, mógł bydź od przemocy zgnieciony.

Woysko Szwedzkie uszedłszy 2 mile zwrociło się ku Jüterbockowi, o 3 mile ieszcze stamtąd leżącemu. Za niem postępowało woysko Rossyyskie, procz przedniey straży pod dowodztwem Hrabiego Woronzowa i korpusu Jenerała Czerniszewa, ktore przed Wittenbergiem pozostały.

Natychmiast rozpoczął się ogień z dział i ręczney broni między woyskami Pruskiem i nieprzyiacielskiem, ktory za przybyciem w szybkim kroku woysk Szwedzkich i Rossyyskich wstrzymano na chwilę dla przybrania szyku do bitwy. Woysko Pruskie naywięcey do 40,000 ludzi liczące wytrzymało kilkokrotne natarcia 70tysiącznego nieprzyiaciela z 200 działami. Walka była nierowna i krwawa.

Woyska Pruskiego męztwo i nieustraszoność ani na moment nie odstępowały, a ieżli niektóre bataliony z uzyskanego placu musiały z razu ustąpić, tedy to nastąpiło tylko dla zdobycia go na nowo.

W tym stanie rzeczy 70 batalionow Szwedzkich i Rossyyskich, z 10,000 jazdy obu narodow i 159 dział zbliżywszy się, poformowały attakowe kolumny, z zostawieniem potrzebnych odstępow, ażeby się mogły rozwinąć.

Natychmiast 4000 jazdy Rossyyskiey

i Szwedzkiey z kilkoma bateryami puściło-się cwałem dla wsparcia niektórych punktow, ku którym nieprzyiaciel głowny attak zwrocił. Ich przybycie wstrzymało iego zapęd, a ukazanie się kolumn dokończyło działania. Los bitwy w mgnieniu oka rozstrzygniony został. Woysko nieprzyiacielskie cofnęło się. Jazda ścigała ie z uniesieniem rownaiącym się odwadze i wściekłości, i pomieszała iego kolumny, które z naywiększym pośpiechem i w nieładzie za Dahmę umknęły.

Siła nieprzyiacielska w tey bitwie składała się z korpusow Xcia Reggio (Oudinata) Jenerałow Bertrand, Regnier, Xcia Padwy i 3 do 4000 Polakow tak piechoty iako i jazdy, a całe woysko było pod rozkazami Marszałka Xcia Moskwy (Neja.)

Wypadek stoczony pod wsią Dennewitz bitwy (które nazwisko nosić będzie) był do wczorayszego południa, około 5000 jeńcow, 3 chorągwie, 25 do 30 dział, i więcey 200 wozow prochowych. Poboiowisko i drogi, któremi się nieprzyiaciel udał, są zasłane trupem i rannemi, tudzież mnostwem wszelkiego rodzaiu oręża. Dotąd zebrano 6000 karabinow.

Scigany z natarczywością nieprzyiaciel, który zdaie się do Torgau umykać, poniesie ieszcze większe klęski nim się do Elby dostanie.

Wczoray wieczorem Jenerał Wobeser dostawszy rozkaz udadź się z 6000 ludzi z Luckau do Dahme, gdzie się ieszcze Xiążęta Moskwy, Reggio i Padwy znaydowali, uderzył na część woyska nieprzyiacielskiego, udaiącą się do Drezna, i 2500 jeńcow zabrał.

Major Hellwig na czele 800 jazdy puściwszy się gościeńcem ku Swionicy i Hertzbergowi napadł w nocy na oddział nieprzyiacielski i zabrał mu 600 jeńcow z 8 działami. Jenerał Orousk ze swoią jazdą zabrał 1000 jeńcow i wiele dział. Nasza lekka jazda co chwilę przyprowadza nowych jeńcow.

Strata nieprzyiaciela w zabitych i ranionych musi bydź ogromna. Xże Moskwy utracił połowę swego orszaku. Marszałek Xże Reggio sam był na czele piechoty, na którą Jenerał Tauenzien uderzył. Jenerał Regnier był długo wśrod ognia naszych strzelcow w postawie człowieka szukaiącego śmierci. Dotąd liczą straty nieprzyiaciela w zabitych, ranionych i jeńcach 16, do 18,000 ludzi, więcey iak 60 dział, i 400 wozow prochowych.

Strata Prussakow iest znaczna i może 4 do 5000 w zabitych i ranionych wynosić. Wypadek iednak tey rozprawy powinien każdego dobrego patryotę przez tryumf oyczyzny względem straty tych mężnych woiownikow pocieszyć. Woyska Szwedzkie i Rossyyskie mało ucierpiały.

Wszystkie woyska w męztwie i poświęceniu się przesadzały się iedne nad drugie. Przykład woysk Pruskich w tem zdarzeniu okazany będzie i powinien trwać wiecznie w pamięci wszystkich woiownikow, będzie i powinien elektrycznie przenikać każdego walczącego za wolność Niemiec. Woyska Rossyyskie i Szwedzkie, które do tey bitwy należały, wspierały dzielnie usiłowania swoich współtowarzyszow broni.

Jenerał Bülow okazał zimną krew i odwagę woiownika maiącego iedynie na celu sławę swoiego Monarchy i obronę oyczyzny, a podwładni officerowie szli za

świetnym wzorem Dowodzcy. Xże Hessen Homburg, Jenerałowie Oppen, Borstell i Thümen i Pułkownik Kraft szczególniey się popisali.

Jenerał Tauenzien dał nowe dowody swoich talentow i rozwagi. Wytrzymał on sam ieden prawie przez dzień cały kilkokrotne zacięte attaki nieprzyiaciela, a nieustraszonością swoią i wyborem zaiętego przez siebie stanowiska nie mało się do wygrania bitwy przyłożył.

Rossyyski Jenerał Hrabia Manteufel w attaku przez swą brygadę uskutecznionym, chwałą się okrył. Jenerałowie Woronzow, Czerniszew, Benkendorf i Hirschfeld, za nadto byli oddaleni na prawem skrzydle, aby mogli do bitwy należeć, ale przez samo zaięcie swoich stanowisk, nie mało się do pomyślnego wypadku przyłożyli.

Marszałek Hrabia Stedingk i Jenerał Baron Winzingerode z podwładnymi swemi Jenerałami, Officerami i woyskami, żałuią, iż zawcześna ucieczka nieprzyiaciela niepozwoliła go znieść do szczętu za ich przybyciem.

Wiatr i kurz, które przez cały dzień trwały, niepozwoliły woyskom Pruskiem i Szwedzkim widzieć się nawząiem, chociaż zgodnie i w iedneyże linii postępowały.

Królewicz był przez cały czas otoczony głownym sztabem. Jenerał Baron Adlerkreutz dopiero się na ten czas od niego oddalił, gdy dostał rozkaz z kilkoma batteryami pod dowodztwem Pułkownika Cardell będącemi wzmocnić prawe skrzydło woysk Pruskich. Ten Jenerał odpowiedział naydoskonaley zamiarom Królewicza, i co dzień nowych praw nabywa do iego szacunku i przyiaźni.

Królewicz rowniez iest kontent z Jenerałow Barona Thamast i Hrabiego Lowenhjelma.

Jenerałowie Baron Suchteln, Vincent, Krusemark, i Pozzo di Borgo nieodstąpili na krok Królewicza.

Dziś w obliczu wszystkich woysk odśpiewane zostało uroczyste *Te Deum*, dla podziękowania Bogu za odniesione przez woyska sprzymierzone korzyści od czasu rozpoczęcia krokow nieprzyiacielskich.

Miedzy jeńcami znayduie się mnostwo Sasow. Ci prosili Królewicza o pozwolenie uformowania legii Saskiey maiącey walczyć za niepodległość Niemiec. Królewicz przychylił się do ich żądania, w przekonaniu, że ten chwalebny zamiar walecznych woiownikow otrzymą potwierdzenie u sprzymierzonych dworow.

Z Bukarestu d. 21 Sierpnia.

Podług nadeszłego do Xcia Wielkorządcy d. 19 b. m. przez gońca z Widdynu wiadomości, woyska Tureckie zdobyły okopany Serwiianow oboz pod Negotynem i będące tam 5000 ludzi częścią wycięły częścią w niewolę zabrały. Dowodca Serwiianow Hayduk Wenki poległ na placu. Po otrzymaniu tego zwycięztwa łatwo będzie woyskom Tureckim wtargnąć wgłąb Serwii, gdzie mało iest stanowisk rownaiącycli się co do mocy z Negotynem.

Przy zaczenaiącey się prenumeracie na gazetę Krakowską na nowy kwartał od 1go Października 1813 uprasza Redaktor teyże gazety, aby życzący ią trzymać raczyli się wcześnie zgłaszać.

DODATEK
DO N^{ro} 76
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 22 WRZESNIA 1813 Roku WE SRODE

Z Wiednia d. 14 Września.

Zdarzenia Woienne.

Czwarty nadzwyczayny Dodatek do Cesarsko-Austryackiey uprzywileiowaney Gazety Wiedeńskiey, zawiera co następuie:

Z główney kwatery Toplitz d. 9 Września.

Przednie straże głownego woyska co raz daley w głąb Saxonii postępuią. Przednia straż Jenerała Hrabiego Wittgensteina stoczyła wczoray świetną bardzo walkę, odparła nieprzyiaciela z Pirna i Dohna aż do Drezna.

Wczoray w wieczor otrzymał nieprzyiaciel znaczne posiłki i w przemagaiącey sile uderzył na stoiące z przodu woyska, lecz od walecznych Rossyan był odparty, i Pirna i Zehist, iako też Zitschendorf utrzymane zostały. Dwa szwadrony od 14go Francuzkiego pułku huzarow w czasie potyczki od Grodzieńskich huzarow oderzniete i powiększey części wycięte zostały, a reszta wraz z dowodzącym niemi Podpułkownikiem dostała się w niewolą.

Przednia straż prawego skrzydła stoi przed Zittau i w Rumbergu.

Pułkownik Zichy opanował Rumberg przyczem nieco zabrał jeńcow.

Cesarz Napoleon zdawał się chcieć przed kilku dniami całą swoią siłę obrocić przeciw Jenerałowi Blücherowi; lecz ostatni nieprzyiął bitwy i cofnął się za Neissę, gdy tym czasem iego podiazdy łącznie z Austryackiem Jenerałem Bubna skutecznie w tyle nieprzyiacielskiego woyska działaią.

Major Falckenhausen i Rotmistrz Schwanenfeld podeszli d. 1 b. m. między Görlitz i Bautzen 4 kompanie Francuzkich artylerzytow, 1 szwadron strzelcow konnych i 1 kompaniią piechoty, rozpędzili ie zupełnie i zabrali im ostatnie działo, ktore im się ieszcze z bitwy nad Katzbach pozostało było. Sekretarz W. koniuszego, Xcia Wincencyi, ktory zamowić miał w Bautzen kwaterę, został na drodze tam iadąc poymany.

Królewicz Szwedzki oczekiwał między Treuenbrietzen i Wittenbergiem nowego attaku z strony nieprzyiaciela, i na ten koniec d. 31 Sierpnia ściągnął do hu-

py swoie woyska. Lecz nieprzyiaciel cofnął się i tu w nocy dnia tego, którego jazda Królewicza ścigała. Od otworzenia kampanii woysko Królewicza zabrało 200 officerow i 8000 żołnierzy, tudzież 40 dział zdobyło. Dywizya Girarda iest zupełnie zniszczona. Osada w Luckau poddała się przez kapitulacyą. Jenerał Walmoden stoi pod Szwerinem i odbierze w tych dniach znaczne posiłki.

Z wszystkich placowek przyprowadzaią codziennie mnostwo ieńcow i zbiegow, liczba ostatnich wynosi o kilku dni do kilkunastu tysięcy.

Dostrzegacz Austryacki umieścił taki artykuł:

" Oznaymione w Dworskiey gezecie Saskiey od woyska Francuzkiego doniesienia brzmią iak następuie:

" Cesarz Napoleon pobił zupełnie Jenerała Blüchera pod Laubau; Xże Tarentu (Marszałek Macdonald) ścigał, go aż za Wrocław.

Królewicz Szwedzki iest na wszystkich punktach odparty. Xże Reggio (Marszałek Oudinot) ściga go i musiał d. 23 Sierpnia wniyśdź do Berlina.

" Cesarz Napoleon wkroczył d. 19 Sierpnia przez Zittau i Rumberg do Czech i stoi o 12cie godzin drogi od Pragi.

" Połączone woysko cofnąć się musiało na polowych wozach do Czech; Jenerał Vandamme ściga go w 72 bataliiony.,,

Za odpowiedź na powyższe urzędowe doniesienia Francuzkie posłuży co następuie:

Głowna kwatera Jenerała Blüchera była d. 3 Września w Görlitz.

Głowna kwatera Królewicza Szwedzkiego d. 4 w Rödigke, między Treuenbrietzen i Wittenbergiem.

Głowna kwatera połączonego woyska d. 1. w Töplitz. Scigaiący Jenerał Vandamme co do swoiey osoby znaydował się w drodze do północney Rossyi. Do Pragi przybyło 3 Francuzkich jenerałow, około 300 officerow i 9000 żołnierzy w niewoli będących, w drodze do wgląb kraiu znayduie się przeszło 80 dział zdobytych.

Na drodze do Wrocławia znayduie się 18,000 Francuzkich niewolnikow i 103 dział.

W Berlinie rachowano na początku Września do 200 officerow Francuzkich, 6000 żołnierzy poymanych i 40 dział zdobytych.

O zapowiedzianych w trzech mieyscach wodzach Francuzkich nic do dnia dzisieyszego nie wiedzą.

Zdaie się, iż nieprzyiaciel skupia swe woyska w celu wtargnienia do Czech; lecz zupełnie iesteśmy w gotowości na iego przyięcie.

Podług doniesienia z Töplitz pod d. 11 Września o godzinie 9tey zrana, postrzeżono d. 9 b. m. że nieprzyiaciel pomyka się mocnemi kolumnami od Drezna ku Czechom. Posunięte naprzod przednie straże Rossyyskie, cofnęły się, nie wdaiąc się w bitwę, aż do wąwozow Peterwaldskich i do gór. Wczoray pokazały się trzy korpusy na gościńcach Nollendorffskim i Eberdsdorffskim. Jedna kolumna około 15,000 ludzi postąpiła starym gościńcem od Geyersberg naprzod. Dozwolono iey do okolic Krauper pomknąć się. Tu zatoczone zostały działa, ktore ią od wąwozu i na rowninie przywitały.

Walka trwała od godziny 2giey popołudniu aż do 7 w wieczor, w ktorey nieprzyiaciel ze wszystkich stron ścigany i porażony, starał się iak nayspieszniey na wzgorza dostać. Dotąd przyprowadzono kilka set jeńcow; liczba zabitych i ranionych nieprzyiacielskich nie może ieszcze bydź podana. Podług wyznania jeńcow Cesarz Francuzow znaydował się przy korpusie na gościńcu Nollendorffskim, gdzie tylko utarczki zaszły.

Podług naynowszych z głowney kwatery woyska wewnętrzney Austryi Klagenfurtu doniesień pod d. 6 Września, zachował się nieprzyiaciel dnia tego spokoynie przeciw prawemu skrzydłu Jenerała artyleryi Hiller, czynił tylko poruszenia przeciw stoiącemu przy Podpatsch C. K. Jenerałowi Fölseis i Jenerałowi Rebrovich przy Weixelburgu; lecz oba Jenerałowie wyruszyli przeciw niemu i przymusili go do cofnienia się częścią za Sawę, częścią do Laibach, przy czem przednia straż Jenerała Rebrovicha ścigała nieprzyiaciela aż pod Laibach, potem wróciła do Weixelburga.

Jenerał Hrabia Nugent stał z większą częścią swoiego woyska przy Lippa, placowki posunął do Materia, a patrole wysełał aż do Adelsberga.

Wyspy Lyuba, Pago i Arbe zaięte zostały przez C. K. Austryackie woyska, z ktorych osady na pierwsze wezwanie przeszły pod Austryackie chorągwie. Zdobyto tam 4 działa i znaczną ilość soli.

Piąty nadzwyczayny Dodatek do Cesarsko Austryackiey uprzywileiowaney Gazety Wiedeńskiey, zawiera co następuie:

Z Wiednia d. 14 *Września.*

Przez nadbiegłego tu dziś z Klagenfurtu gońca donosi dowodzący Jenerał artyleryi, Baron Hiller, woyskiem wewnętrzney Austryi, że nieprzyiaciel uderzył d. 8 b. m. na stoiącego na głownym gościeńcu z Laibachu do Cilly Jenerała Fölseis prawie dwa razy większą siłą od Krainburga, w celu zapewne dostania się do Stein i przymuszenia go przez ten obrot do ustąpienia z swego stanowiska; lecz Jenerał Fölseis uprzedził ten obrot, uderzył żywo na nieprzyiaciela i tak na niego naparł, iż w pobliskich wsiach i pod gorą Kalenberg musiał szukać bezpieczeństwa. Walka ta trwała aż do poźney nocy.

Nieprzyiacielski Jenerał brygady Belotti był w tey rozprawie raniony i dostał się w naszą niewolą. Resztą trofeow składa się z 2 dział, 2 ammunicyynych wozow, iedney chorągwi i wiele taborow. Do odeyścia ninieyszego doniesienia przyprowadzono iuż 300 jeńcow, i ścigano ieszcze ciągle nieprzyiaciela. Strata nasza była daleko mnieysza niżeli nieprzyiacielska.

Na lewem skrzydle tegoż woyska Jenerał Hrabia Nugent użył na to swoiego pomknięcia się do Materia, ażeby stamtąd posłał Kapitana Lazarich z oddziałem piechoty i huzarow do Mitterburga w Istryi, dla urządzenia tam znowu bataliionu milicyi Istryyskiey i działania potem z tyłu przeciw osadom w Pola i Rovigno. Kapitan Lazarich uskutecznił to zlecenie rownie rozsądnie iak szczęśliwie. Przez przywiązanie Istryanow do słodkiego berła Austryackiego zebrała się zaraz większa część

bataliionu. Tym bataliionem, wspartym od ludu tey okolicy, obskoczył Kapitan Lazarich w nocy z 3 na 4 b. m. idących z Pola i Rovigno na odzyskanie Mitterburga 900 ludzi, i uderzył na nich rowno z świtem. Przedsięwzięcie to uwieńczone zostało naypomyślnieyszym skutkiem: 600 Włochow z 4 sztabowemi officerami dostało się w naszą niewolą, iedno działo i 2 haubice zdobyto.

Dnia 20 *i* 21 *Września* 1813.

Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
Pszenicy nowey	23	—	22	—	20	—	19	—
— Starey	18	—	16	—	15	—	14	—
— Zyta nowe	13	—	12	15	12	—	11	15
— Zyta ſtare	11	15	11	—	10	—	9	—
— Jęczmienia	9	15	9	—	8	—	7	15
— Owsa	5	15	5	—	—	—	—	—
— Jagieł	26	—	24	—	22	—	20	—
— Grochu	—	—	—	—	—	—	—	—
— Rzepaku	16	—	15	—	14	—	13	—

DONIESIENIA.

Ruchomości w pościeli, bieliznie, sukniach, futrach, czapkach bogatych kobiecych, w perłach i koralach, tudzież w wodkach rożnych na kuffy, beczki i antałki, w meblach, obrazach, kommodach, kanapach, krzesełkach i t. d. w cynie, miedzi, blasze, faiansie, porcellanie, szkle i w kosztownościach, po niegdy Teresie Gołuszczyńskiey wdowie, pozoſtałe, na żądanie pełnoletnich iey sukcessorow, dnia 23 i naſtępnych miesiąca i roku bieżących, z rana od godziny 9. a po południu od 3ciey tu w Krakowie w domu przy ulicy Grodzkiey pod Nr. 101 przed niżey podpisanym przez publiczną licytacyą za gotową zapłatę w srebrney kurant monecie sprzedawane będą. W Krakowie d. 18 Września 1813 roku.

Andrzey Markiewicz, Notaryusz Dep. Krak.

Podinspektor Dobr i Lasow Narodowych Okręgu Biało Promnickiego w Departamencie Krakowskim uwiadomia publiczność, że w skutek Rozporządzenia JW. Radzcy Stanu Glgo Dobr i Lasow Narodowych Dyrektora w dniu 25 Maia z. r. Liczby 815 zapadłego, odbywać się będzie w Krakowie na Kleparzu dnia 27 t. m. i naſtępnych dni licytacya Skarbowych owiec zarodu Hiszpańskiego z kraiowym zmieszanego; każden przeto chęć kupienia maiący cząſtkowo lub razem ma się w oznaczonym dniu i mieyscu znaydować, gdzie za gotową srebrną kurant monetę takowych nabędzie. — W Krakowie dnia 13go Września 1813 Roku.

Kranz.

Ponieważ dnia 24 Sierpnia r. b. Prowenta wsi Owczar pod Buskiem leżącey, dla założoney przez ſtronę interessowaną Oppozycyi w dzierżawę puszczone nie zoſtały, oppozycya zaś wspomniona przez wyrok T. C. P. I. D. K. uchyloną ieſt, przeto w dniu 24 Września r. b. nowa wyrzeczonych Prowentow Licytacya na gruncie wsi Owczar odbędzie się. — Każdy przeto chęć licytowania maiący opatrzony w wadium 700 złp. w dniu i mieyscu wspomnionem ſtawić się zechce. — Dan w Krakowie dnia 14go Września 1813.

Jan Kanty Kowalski K. T. C. P. I. D. K.

Ktoby sobie życzył wywary i młuto przy znaczney gorzelni i browarze w Tenczynku zadzierżawić, lub też bydło lub trzodę poiedynczo do chlewow na wypas ſtawić, niechay się do Rządzcy głównego dóbr w Krzeszowicach zamieszkałego względem ugody zgłosi.